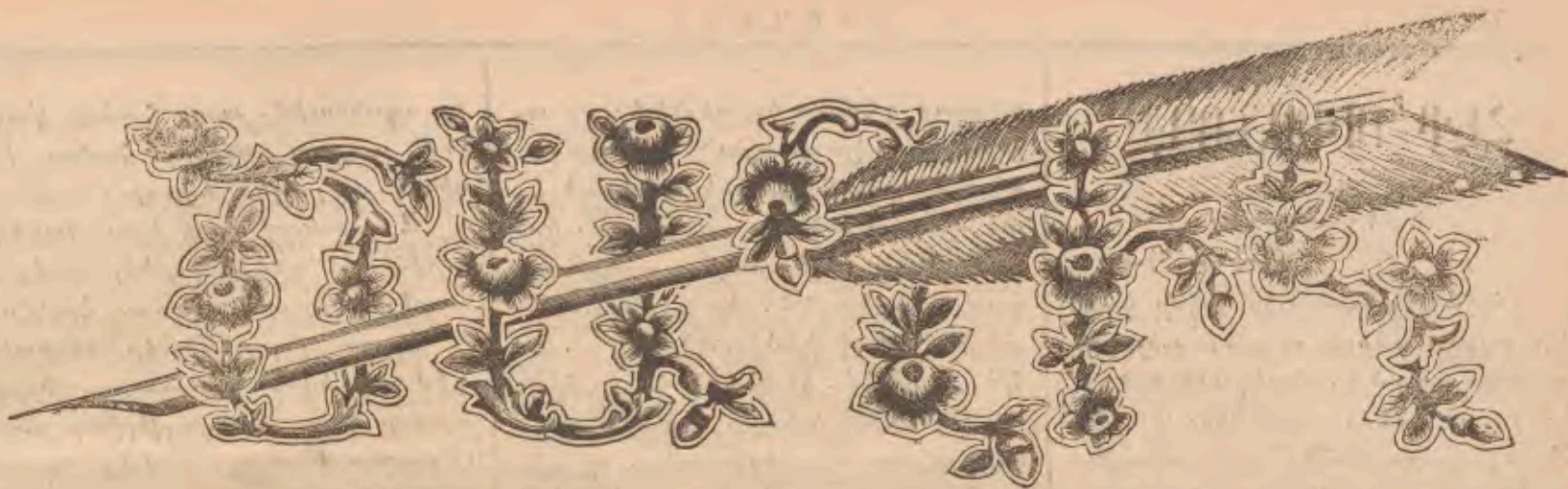

40 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՓԱՐԱ 40

ՀԱՆԴԵՍ

ԾԱՂԻԿ ԵԱՐԱՔԸ ԵՐԿՈՒ ԱՆԳԱՄ ԿՐ ՏՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԶՈՐԵԲԱՐՔԻ ԵՒ ՇԱՐԱՔ ՕՐԵՐՆԻ: — ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԱԳՐՈՒՅԵԱՆ ԳԻՆՆ Է 100 ՂՐԵ ԱՐԺԱՔ: — ՎԵԿԱՄԱՆԱՅԻՆ 50. — ԳԱՆԱՈՒՅԵ ԲԱՄԱՐ 115 ՂՐԵ. ՎԵԿԱՄԱՆԱՅԻՆ 60. — ԾԱՆՈՒՇՄԱՆ ՏՈՂՐ 5 ՂՐՂ.

ՈՐ ԵՒ Է ՏԱՄԱԿ ԿԱՄ ԳՐՈՒՅԻՆ ԱԷՏԲ Է ՈՒՂՂԵԼ. ԱՌ ԱՐՏՈՆԱՏԵՐ ԵՒ ՏՆՈՐԷՆ ԱՆՏՈՆ ՍԱԲԱՆԱՆ, ԷՍԿԻ ԶԱՊՔԻՅԷ ՃԱՏՈՒՏԻ ՆՂԱՆ ԷՖ. ՊԵՐԱԿԵՐԵԱՆԻ ՏԱՐԱՆՆ ԽԱՐԱԳՐՈՒՅԵԱՆ ԵՄԱՆՆՈՒՄ ԳՐՈՒՅԻՆԷՔ ԵՑ չԵՆ ՏՐՈՒՐ:

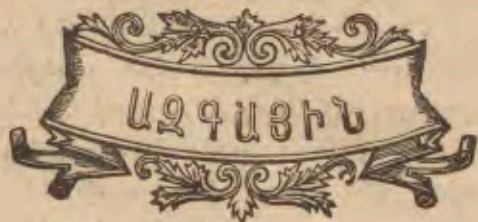
ԹԻԻ 224 Գ. ՏԱՐԻ

1889

ՅՈՒՆԻՍ 17 ՇԱԲԱԹ

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

ԱՂԳԱՅԻՆ. — ՀԵՔ ՈՒՍԱՆՈՂՐ. — ԹՐԱՔՐՈՒՆԵՐՆ ԳԱՐԱՐՐ. — ՈՒՃՈՒՂ ԱՅԱՅԱՐ. — ԱՍԿԷ ԱՆ. ԿԷ. — ՆԵՎԻՅԷ.

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԷ ՀԵՆԱԳԻՐ ՄԸ ԿՐ ԺԱ. ՆՈՒՇԱՆԷ ԹԷ ԱՄԵՆ. Տ. ՅԱՐՈՒԹԻՆ ՍՐՐ. ԲԱՂԱՆԻ ՈՒՂԵԿՑՈՂ ԱԿԱՏՈՒՐԱԿՆԵՐԸ ԵՐԿՈՒՇԱՐԹԻ ՕՐ Ս. ԲԱՂԱՔԷՆ ՄԵԼԻՆԵՐ ԵՆ Կ. ՊՈԼԻՍ ՎԵՐԱԳԱՆՈՒՄ ԴԱՄԱՐ: ՊԱՏՈՒՐԱԿՆԵՐԸ ՆԱԽ ԱԽԱԻ ԵՐԹԱՆ ԳԱՀԻՐԷ, ՈՒՐ ՉԵՐԺ ՀՐԱՆԷՐՆԵՐ ԵՂԱՆ ԻՐԵՆԵ:

ԵՐԷԿ ՂԱՂԱԹԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ԿԱՏԱՐՈՒԵԼՈՎ ԲԱՂ. ԺՈՂՈՎՈՅ ԴԱՄԵ. ՄԱՏԱԿԱՆ ԶՈՒԷՐԻՈՒԹԵԱՆ ՄԻՆԱԳԱԺ ԵՐԿՈՒ ԱՆՂԱՄՈԳ ԸՆԹՐՈՒԹԻՆԸ, ԱՐ. ՂԻՆՔՆ ԵՂԱԸ, ՎՍԵՄ. ԵՍԱՅԵԱՆ ՅՈՎ. ՀԱՆՆԷՍ ԷՖԷՆՈՒ Ե ՄԵԺ. ՀԱՂԱՃԵԱՆ ՄԵԼԵՐՆ ԷՖԷՆՈՒ:

ԲՈՒԷՀԱՄԱՐԻ ՔՆՆԻՉՔ Ե ՄԱՅՐ ԳԻ. ԼԱՆԻ ՆԵՐԿԱՅ ԵՐԿՈՒ ԱՆՂԱՄՆԵՐՆ՝ ԱՆ.

ՄԻՂԱԿԷՍ ԱՅՆ ԸՆԹՐՈՒԹԵԱՆ ԱՐԴԻՆՔՆ ԽԵՂԵԿԱԳՐԵԵԻՆ ԱՌ ԱՄԵՆ. Ս. ՊԱՏ. ՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐՆ, Ի ԱՂԱՐՄ ՈՒ ԱՂԱՏՂԱՃ ԽՆՕՐԻՆՈՒԹԻՆ:

ԱՂԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍԻՈՒՄԱՆ՝ ՆԱԳԱՐԵԱՆ ՏԻՐԱՆ ԷՖԷՆՈՒՐՆ ԱՌԱՂԱՐԿՆ ՔՆՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԿԱԳՄԵԱՂ ՅԱՆՃՆԱԺՈՂՈՎՈՒ Ի ՆԻՍՏ ԳՈՒՄԱՐՈՒԵԿԱԸ Ի ՂԱՂԱԹԻԱ, Ե ԱՌԱՂԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ ԿԱՐԺԻՔՆԵՐ ՓՈ. ԽԱՆԱԿՈՒԵԿԱԸ, ՈՐՈԳ ԱՄՓՈՒՈՒՄՆ ԱԽ. ԽԻ ԽԵՂԵԿԱԳՐՈՒՐ ԱՌ ԱՄԵՆ. Ս. ՊԱՏ. ՐԻԱՐՔՆ:

ԿՐ ԽԵՄԵ ԹԷ՝ ԳՈՒՄԱՐՈՒՐ ՄԱՅՐ. ԵԿԵՂԵԿԱԳՐՈՒ ԺԱՄԱԿՈՅ-ԼՈՒՍԱՐԱՐԻ ԽՐՆ. ԴԻՐՆ ԱՆՈՂ-ՄԵՂԸ ԿԱԳՈՒԵԼՈՒ ԱԼԱՆ. ԳԱԿԱՆ ԶԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԵԱՄԸ, 600 ՂՐՈՒՇ ՄԱՂ ԿՈՒՂՈՒ ԵՂԵՐ ԳՐԿԵԱՂ ԺԱ. ՄԱԿՈՅԻՆ:

ԸՄՏ ՄԵԳ, ԱՅՆ ԽՆԴԻՐՆ ԻՐԱԼԱԽՈ. ՀՈՒԹԵԱԺ ԿՐՈՒԺՈՒՐ, ԱԷՄՔ Է ԵՄԱ. ԳԱՆՈՐՆ ԱՆԱԿԱՏՈՒՄ ԱԿԱՏԵԼ, Ե ԳՐՐ. ԿԵԱՆ ԱԿԱՏԱԿԱՆԵԼ: ԵԹԷ ԺԱՄԱԿՈՅԻՆ ԸՐԱԺ ԱՄԲԱՍՏԱՆՈՒԹԻՆՆ՝ ԱՌԱՒ Է, ԺԱՄԱԿՈՅՆ՝ ԳՐԱԿԱՐՄԻՉ ԹՈՂ ՀՐԱՄԱ. ՐԱԿՈՒՐ, ԽԱԿ ԵԹԷ ԼՈՒՍԱՐԱՐԻ ՎՐԱՅ ՀԱՄԱՄԱՏՈՒՐ ԵՂԱԺ ԱՄԲԱՍՏԱՆՈՒԹԻՆ. ՆՐՆ, ԱԷՄՔ չԷ ՈՐ ԱՅՔ ԳՈՒՄԱՐՆ ԼՈՒ. ՍԱՐԱՐԻՆ ՄՈՒԺԵԼ ՄՐՈՒԵԼՈՎ ԲԱԼԱԿԱ.

ՆԱԳՈՒՐ, ԱՂ ԵՐԻՆԱԿ ԱՂՈԳ ԽԱՍԽԼ. ԱԿԱՏԵԼՈՒ Է ՀՐԱԿԱՐԱԿԱԸ:

ՆՈՅՆ ԹԱՂԻ ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱ. ԿԱՆՔ՝ ԱՅՍ ՄԱՍԻՆ ՄԱՐԱՃԱՅՆ ԿՐ ԳՐԱ. ՆՈՒՐՆ ԵՂԵՐ: ԼՈՒՍԱՐԱՐԻՆ ԱԿԱՔՈՅ ՎԻ. ՃԱԿՆ ՆԿԱՏՈՂՈՒԹԵԱՆ ԱՌՆԵԼՈՎ՝ ՄԵԳ. ԶՐԳՈՂՆԵՐ ԱՂ ԿՐ ԳԱՆՈՒՐՆ ԵՂԵՐ, ԽՆՉ. ԱԷՍ ՆԱԽԸ ԳՐԿԵԱՂ ԺԱՄԱԿՈՅԻՆ ԻՐԱ. ԼՈՒՆՔՐ ԱԿԱՏԱԿԱՆՈՂ ԹԱՂԱԿԱՆ ԱՆ. ԴԱՄՆԵՐԷՆ ՈՒՄԱՆՔ ԱՂ՝ ՄԻՆՉԵԼ ՎԵՐՉՐ ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՆԸՐ ԱԿԱՏԱԿԱՆԵԼՈՒ ՈՒՍ. ԽԵՐ ԵՆ, ԵԹԷ ՄԻԱՆ ԱԿԱՏՈՒՐ ՄԷՂ, ԹԷ ԵՄԱԿԱՅԻՅ ԲԱՆԱԿԱՔԵԱՆ՝ ՀՐԱԺԱՐԵԼՈՒ ԽԱԿ ԼԻՆԻՆ. . . .

ՈՐ ՈՒՆԻԳԻ ԱԿԱՆՉԱ ԼՍԵԼՈՅ՝ ԼՈՒՐ. ԵՑ. . . .

ՀԻՆԳՂԱՐԹԻ ՕՐ ԽԵՂԻ ՈՒՆԵԿԱԸ ԵՐԹԱԳԻՆԸ ՄԱՐԱՍՏԱՆԱՆ ՍԵԱՈՒՏ ԱԷՅԻ ԴԱՍԵՐ ՕՐԻՈՐԳ ՄԱՅՐԵՆԻ ԱՄՈՒՍ. ՆՈՒԹԻՆՆ ԸՆԴ ՄԵԺ. ԵՍԱՅԵԱՆ ԼՈՒ. ԿԱՍ ԷՖԷՆՈՒՐ:

ԿՆՔԱՀԱՅՐՆ ԷՐ ԲՆԻԿ ԶՄԻՆՆԻԱԳԻ ՏԻՂԱԿԵՐԵԱՆ ԶԱՐԵՀ ԷՖԷՆՈՒՐ:

ՀԱՆԴԻՍԻՆ ՆԵՐԿԱՅ ԷԻՆ ԱՄԵՆ. Տ. ԽՈՐԷՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ, ՄԱՆԿՈՒՆԻ ԳԵՐ. ՎԱՀՐԱՄ ՍՐԱԳԱՆ, ՊԱՏ. ՓՈԽԱՆՈՐԳ ԳԵՐ. Տ. ԳԷՈՐԳ Մ: ՎԱՐԳ. ԻԼԹԻԼՃԵԱՆ, Ե ՔԱՆԻՐ ՄԸ ՔԱՀԱՆԱՅՔ:

ՅԵՄ ԱԿԱԿԻ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆ ՍԵ. ԴԱՆԻ ՀՐԱԼԻՐՈՒԵԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍԱԿԱՆՔ:

ՀԱՆԴԷՍՆ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՀԱՆԴԱՄԱՆՔ ՈՒՆԷՐ:

ՀԷՓ ՌԻՍԱՆՈՂԸ

(Իրական նորավէպ)

(Նախորդ Բէ-էն)

Վերջապէս արեւելից կողմը կար-
միր ցուքեր գծուիլ սկսան . արշալոյ-
սը ծայր տուած էր հորիզոնէն և ծաղ-
կանց ու ծառոց տերեւներուն վրայ
հեղուկ մարգարիտներ կը ցոլանային :

Կատարուած էր իր փափաքը .
լուսցած էր և քանի մը ժամ յետոյ,
Յովսէփ Հայկի խցիկէն ներս կը մըտ-
նէր , մտածելով թէ ի՞նչ պատճառաւ
զինք իր քով կը կոչէր Հայկ . և ի՞նչ է .
ին սոսկման այն հետքերն , որք նորա
դիմաց վրայ կ'երեւային որոշակի :

— Գիտե՞ս Յովսէփ թէ ինչու կան-
չեցի քեզ , հարցուց Հայկ յանկարծ :

— Բնականապէս ոչ , պատասխա-
նեց Յովսէփ զուարթութեամբ :

— Ա՛հ , Յովսէփ , երազ մը տեսայ
այս գիշեր , բայց սոսկալի՛ երազ մը ,
կարծես թէ դեռ կեցած է աչքերուս
առջեւ , իր բոլոր սոսկալի արհաւիր-
ներով . էհ՛ր . . . էհ՛ր . . . :

— Պառաւ կնիկ ես ի՞նչ ես , որ ե-
րազէ կը վախնաս . երազ ըսածդ ար-
եան բորբոքումէն յառաջ եկող բան
մըն է , որ ինչքան ալ սոսկալի ըլլայ
ոչինչ է դարձեալ , վրայ բերաւ Յով-
սէփ բարկացկոտ շեշտով մը . բայց
պատմէ նախ ի՞նչ է , ի՞նչ բան այնչափ
սոսկում տուած է քեզ :

— Տեսայ որ . . . էհ՛ր , էհ՛ր . . .
պայծառ գիշեր մըն է . երկինք լուս-
նոյ և աստեղաց աղօտ լուսով կը փայ-
լի . դամբանական լռութիւն մը կը
տիրէ ամեն կողմ . իսկ ես , թաւախիտ
անտառի մը մէջ , քառակուսի քարի
մը կը լրթնամ՝ մեծ հեշտութեամբ ա-
նոյշ օդ կը ծծեմ . քարին քով նոյն-
պէս քառակուսի փոս մը կայ , որուն
բոլորտիքը վայրի խոտեր են բուսած .
բայց յանկարծ կը սոսկամ . . . ինչ
այնպէս կը թուի թէ երկինք կը մը-
թագնին , աստղերը կը մարին . . .
լուսինը կը նուաղի ու երկինքն ու եր-
կիր սեւ քողի տակ կը սքողին . սոս-
կումս կը կրկնապատկի , զի փոսին
մէջ արեան նիշեր ալ կը նշմարեմ .
ծառոց ոստերը կմախտացեալ ուրուա-
կաններու պէս կ'երեւին ինչ . . .
էհ՛ր . . . էհ՛ր . կարծես մեռելներու

դեղնած դէմքեր կը տեսնեմ . . . ա-
չերս շուրջս կը պտտուեն , բայց մա-
զերս կը քստմնին , սեւեր հագած է-
ակ մը դէպ ինչ կը սուրայ , . . եր-
կայն թուի մազեր ունի , որոնք սոս-
կում կ'ազդեն ինչ . իր դէմքը մթին
քողի մը տակ ծածկուած է . . . է-
հ՛ր . . . էհ՛ր . կը մօտի ինչ , կը ժըպ-
տի ինչ , եթէ կրնանք ժպիտ անուա-
նել շրթանց այն ճեղքուածն , որ դի-
ւային կերպարան մը կուտայ իր դէմ-
քին . հուսկ ապա մէկ ձեռքը դէպ ինչ
կ'երկարէ և միւս ձեռքով ալ փոսը
ցոյց կուտայ . . . յետոյ նոր ծիծա-
ղով մը հոն կը մղէ զիս ու կ'աներե-
ւութանայ . կ'արթննամ խռովայոյզ և
դող մը զիս կը ցնցէ , երեք անգամ
աչերս կը փակեմ , երեք անգամ նոյն
երազը զիս կ'ահաբեկէ . ա՛լ չեմ քը-
նանար . կ'ենեմ կը նստիմ անկողնոյս
մէջ , պաղ քրտինք մը զիս կ'ողողէ .
կ'սպասեմ անհամբեր , զի մութը սոս-
կում կուտայ ինչ . . . ա՛խ , Յովսէփ ,
հիմակ որ հասկցար երազիս պարու-
նակութիւնը , ըսէ՛ տեսնեմ , ի՞նչ կը
նշանակէ այս :

Յովսէփ , որ սաստիկ սոսկաց Հայ-
կայ երազին ի լուր , անհոգութիւն
կեղծեց բոլորովին , որպէս զի աւելի
չի դառնացնէ այն սոսկումն , որ ա-
հաբեկ ըրած էր զայն և պատասխա-
նեց .

— Ինչպէս որ ըսի , երազ ըսածդ
արեան բորբոքումէն յառաջ կուգայ և
որքան ալ սոսկալի ըլլայ՝ դարձեալ
զուրկ է իրականութիւն լինելէ . քա-
նի որ քիչ մը հիւանդ ես և արիւնդ
բորբոքած է , այս է պատճառը որ
ասանկ երեւոյթներ յառաջ կը բերէ
. . . հոգ մի ըներ , երազդ կարեւո-
րութիւն չունի , դուն կանանց նախա-
պաշարումները կը նշաւակէիր , հի-
մակ դուն կ'իյնաս նախապաշարմանց
մէջ :

— Սակայն . . . Յովսէփ , երազներ
կան որք կ'իրականանան , և այս ե-
րազն ալ ո՞վ կ'ըսէ թէ անոնց կարգէն
չէ :

— Ես չեմ կրնար հաւատալ այդ-
պիսի խեղ ու խելառ բաներուն , խեղդ
ես , ի՞նչ ես , եթէ երազ ըսածդ ի-
րականութիւն ըլլայ , ես հաղար ու
մէկ երազներ կը տեսնեմ ամեն գի-
շեր . գիշեր մը կը մեռնիմ , գիշեր մը

կը սպաննուիմ . ասոր համար կ'աղա-
չեմ , պարապ բաներու համար ինք-
զինքդ մի յուզեր , եղբայր :

Այս քսելով ոտքի ելաւ Յովսէփ և
որովհետեւ անդին գործեր ունէր կա-
տարելիք՝ հրաժեշտ առաւ Հայկէն :

Երբոր դուրս կ'ենէր սենեակէն՝
դէմ յանդիման գտնուեցաւ Գրիգոր
ախպոր հետ , որ այս վերջինը բարե-
ւեց զինք սիրալիր : Յովսէփ բարեւն
առնել յետոյ , առաւ տարաւ զայն ան-
կիւն մը ու պատմեց Հայկի երազն և
այն ամեն սոսկումներն ու սարսուռ-
ները , որոց կը մասնուէր նա յաճախ
և ապա դառն շեշտով մը .

— Դուն ասոր ի՞նչ կըսես , հար-
ցուց :

— Ա՛խ , ի՞նչ պիտի ըսեմ , բացառա-
նեց դառնութեամբ Գրիգոր ախպար ,
այդ սեւեր հագած էակն իր հոգեա-
ռն է , փոսը՝ գերեզմանն և քարը՝
շիրիմն և բաժնուեցան մին աչաց մէջ
արցունք ունենալով և միւսն խոհք ի
ճակատ :

ԺԲ

Վերջապէս հասած էր փոփառու-
թեան օրն , այն է՝ հինգշաբթի և նա-
խապէս եղած տնօրինութեան համա-
ձայն , դեսպակ մը կը սպասէր մեր պաշ-
տօնական շէնքին դրանը առջեւ :

Մէկ քանի ժամերէ հետէ մեծ ի-
րարանցում մը կար Հայկին մտերիմ
ընկերացը մէջ , որք իմանալով Յովսէ-
փէն անոր փոխադրութեան լուրը , փու-
թացած էին գալով մի առ մի ներ-
կայանալ նմա և գէթ վերջին հրաժեշտ
տալ անոր զոր այնքանի կը սիրէին
ոմանք արցունք կը թափէին գաղտ-
նապէս , այլք մտածկոտ կը կենային
մէկ կողմ : զի բոլորովին հալած ու նի-
հարացած գտած էին զայն ամասուան մը
միջոցին : Արդէն նախորդ գիշերուան
տհեղ երազին վրայ , բնաւ չէր ուղած
քնանալ Հայկ առջի գիշեր ալ , վախ-
նալով որ մի գուցէ նոյն երազը նորէն
դար ահաբեկել իր խռովեալ հոգին . այս
պատճառաւ սաստկացած էր բոլորո-
վին իր հազն ու թալկութիւնն և զինք
բոլորովին ուժասպառ ու գունաթափ
ըրած . իր ընկերները որքան կը սոս-
կային այս վիճակին մէջ գտնելով զայն ,
որքան տխուր էին ու մտածկոտ , Յով-
սէփ ու Գրիգոր ախպար ալ ներկայ
էին հոն , նոյնչափ ի թախծութիւն

մատնուած . կը խորհէին թէ այս փոխադրութիւն տեսակ մը յուղարկաւորութիւն չէր զոր կը կատարէին կենդանութեան ժամանակ , փոխանակ կատարելու մահուան պահուն , այո՛ . . . այս փոխադրութիւնը գերեզմանին աւելի մօտ տանելու համար չէր . . . քանի որ յոյս չի կար անոր փրկութեանն :

Վերջապէս ժամը հինգ : հնչեց Մայր-Եկեղեցւոյ մեծ ժամահարն և ահա երկու հաստաբազուկ բարապաններ դուրս հանեցին զՀայկ իր մնայլ խցիկէն , անկողնոյն մէջ տարածուած , որ թեթեւ ծալքեր միայն կը թողնէր վերմակին ներքեւ . տարաբախտ տղան իր տէգոյն այտերով իր նուաղ աչերով , իր սառած շրթներով մեռեալի մը կենդանի տիպարն էր գողցես :

Հայ ջրհանկրաց խմբէն երեք ու ժեղ պատանիք որ պաշտօն ունէին դեսպակը փոխադրելու՝ իսկոյն վազեցին հիւանդին անկողնոյն քով և անմիջապէս տեղաւորեցին զայն դեսպակին մէջ , հոգ տանելով որ մի գուցէ դոյզն անհանգստութիւն մը պատճառէին նմա , հինգ վայրկեան յետոյ դեսպակը ճամբայ ելած էր :

Աւաղ . . . ա՛յ կը հեռանար նա Գրիգոր ախպօր և Յովսէփի ներկայութենէն , իր գորովասիրտ բարեկամներէն , որոց կերպով մը կապուած էր իր ճակատագիրը . ա՛յ կը բաժնուէր անոնցմէ թերեւս առ յաւէտ :

Յստակ և կաղզուրիչ էր օդը . դաշտերն ու մարգերը արեւուն ցոլացմանց տակ կը վառէին . ամեն կողմ կենդանութիւն , ամենուրեք ու գեւորութիւն կար . թռչունք ամպոց տակէն կը սուրային արագաթռիչ և քաղցրաշունչ Ձեփիւռ մը կուգար իր մազերը ծածանելու . աշխարհ Հայկի աչաց այնքան մոգական չէր երեւցած , ծաղիկները այնքան բոյր և երկինք այնքան հրապօյր չէին ունեցած :

Ժամ մը յետոյ հեռիէն նշմարուիլ սկսաւ Հիւանդանոցի վաղնչական կատարն և դեսպակակիրք լուիկ փափաւ սկսան . այս միջոցիս Հայկի սիրտը կը տրոփէր ուժգնաբաբախ . Վերջապէս ժամը վեց ու կէսն էր երբ երեքին ջրհանկիրք , խոնջեալ ու քրտնաթոր , կանգ առին Աղգ . Հիւանդանոցի առջեւ :

Այդ ազգային շէնքի դրսն առաջ կեցած էին երկու քաջարի մարդիկ որք երբ տեսան դեսպակին ժամանումը , մէկէն ցատկեցին իրենց տեղէն և փութացին առանց անհանգստութիւն պատճառելու մեղմիւ իջեցնել հիւանդըն և տանիլ զետեղել այն մահճակալին մէջ , որ նախապէս պատրաստուած էր երբ իմաց տրուած էր հիւանդի մը առաքումն , հանդերձ ինչ ինչ հրամաններով :

Վայրկեան մը յետոյ , Հայկ տեղաւորուած էր մահճակալի մը մէջ , ուրիշ մահճակալի մը քովի և ընկճելով այն ցնցմանց տակ , զորս յառաջ բերած էր դեսպակի փոխադրութիւնն , փռուած էր սաւանին վրայ և կարծես կը քնանար :

Քառակուսի սենեակ մըն էր այն , բաւական ընդարձակ դիրքով . ունէր չորս լայնիկէ պատուհաններ , որք ծածկուած էին տպածոյ վարագոյրներով և որոցմէ առատօրէն ներս կը թափանցէին արեգական բիւրանշոյլ ճառագայթները : Պատուհանաց երկուքին առջեւ կը կենային երկու մաքուր անկողիններ , որոց միոյն մէջ կը նշմարուէր տէգոյն դիմօք պանդուխտ Մշեցի մը , բոլորովին անշարժ և միւսին մէջ ալ տարաբախտ Հայկ :

Սակայն այս նոր սենեկին երեւութիւն , որ բաղդատմամբ առջի խցկան , ցորեկ կը համարուէր գիշերուան քով , տխուր տպաւորութեամբ համակեց զՀայկ , այնպէս որ բնաւ չէր ուզեր անկողնոյն մէջ նստելով դիտել զքնութիւն և տեսնել որբանոցի սաներն , որք հազար ու մէկ մարմնամարդութիւններ կ'ընէին պարտիզին մէջ . ամեն ինչ չարագուշակ երեւոյթ մ'ունէին իրեն համար . ոչ ոք կ'ուզէր իր անկողնոյն քով , զի բաժնուած էր Գրիգոր ախպօրմէն ու Յովսէփիէն , որք այնքան խանդաղատանօք հսկած էին իր վրայ . բնաւ հրապօյր չէր զգար երբ պատուհանը կը բացուէր ու ծաղկանց բուրումէն և զեփեւիւն հեղիկ շունչէն մաս մը ներս մտնելով կը լընուր սենեակն . իրեն համար մութ էր աշխարհ , մութ էր ամեն բան . ոչ ումք հետ կը խօսակցէր , նոյն իսկ անոր հետ որ իր մահճին քովիկ մահուան ցաւերով կը տառապէր . . . Միայն հիւանդանոցի բժիշկներէն մին էր ,

որ ամեն օր կատարեալ ճշգրութեամբ կ'այցելէր իրեն և որ շատ մը հարցումներ կ'ուղղէր նմա երբոր կը քնէր սիրտն ու թոքը , և ամեն անգամ որ դեղագիր գրէր կը մտածէր թէ մնացած էր դեղ մը , որ լեցուած չըլլար խեղճին կոկորդէն ի վար . — չէր մնացած . նոր դեղագիրները նախորդներէն փոխառութիւններ էին , որոց մէջ « Լեւի » ը մեծ դեր կը խաղար . բայց այս դեղերը բնաւ օգուտ չէին ըներ նմա . այս պատճառաւ միշտ պառտած դիմօք կը մեկնէր բարի Տօքդէօուք . քանի որ կը փոխուէր , կը փոխուէր նաեւ Հայկի առողջական վիճակը , տեղափոխի նը միշտ կ'աւելնար , մարմինը միշտ կը հիւժէր և աստը սոսկալի յառաջացում մը կ'ընէր անոր թոքին մէջ :

(Շարունակելի)

ԴԵՌՈՐԳ Կ. ՍԻՄԲԵՇԵԱՆ

ԹՐԱԽՕՄԱՆԸՆ ԶԱՐԱՐԸ

Կէչէն կիւն պիր մահալտէ աիւլին թէտարիքի կէօրիւլիւր վէ նիքեահ վագթինտէն իլէրի օղլանա սէօղ վէրիւլէն 98 առէտ լիրայը վէրիւլտիլի վագթը Նասըլըսա իքի լիրայ էքսիլի . օղլան եօք իլլաքի թամամ եթմիշ օլաճագ , բազարըլըմ պէօյլէ տիր եօքսա գըղընըլը ալմամ աէյուպ լաֆը տայատըլընտա . հաղըր պուլու նանլար պուլու իշիտիպ պիրէր թաւաֆա չէքիլէրէք , պաշարլար պուլ իշին իւզէրինէ միւլահազալար իթմէյէ , վէ պիր եանտա իքի գատըն չէօյլէ սէօյլէշիլիլէր իտի :

— Կը լսես կոր եղած խախուլութիւններ :

— Ինչ կայ քուրուկ :

— Ինչ պիտի ըլլայ , մէյէր տուած բարանուն մէջէն երկու լիրա պակաս է տէյի , մանչը չեմ պսակ ըլլար կըսէ կոր :

— Վույ վայ մեղքիս , պարէ աղըլկան մարն ալ սէպէպիլ չըլլայ :

— Ախ աս պանք իճատ ընողը կոր պէ կոր էլլայ , հէմ աննըման աղջիկ տուր՝ հէմ ալ բարայ . մէջէն երկու օսկի պակսեր է տէյի ասանկ խախուլութիւն հանեն .

0 տանըն պիրինտէ պէշ ալթը մատ .

մազէլէր պիրիպիրինէ :

—Գըզլար իշխթտինիզ մի , պու-նէ ալքըւը իշլէր տէօնէյօր աշատա պի-լիրմիսինիզ :

—Եօք , նէ՞ իմիշ :

—Օղլան իքի լիրա վերմէյիննէ գը-զը ալմամ տէյօրըմը :

—Պու էյի հավատիս , վալիտէմ-տէն իքի լիրա իստէեիմ օնլար վեր-մէեօրլար իսէ , պէն վէրիրիմ հաղըր տիւյիւն գուրուլմը տըր . օնու ալմա-սըն պէնի ալսըն :

—Սէնտէ չօգ մահիթապըսըն գըզ . քա ալթմըն սէքիզի վերմիշլէր . իշ իքի թանէնին մարազասընտա տըր աղնա՞տըն :

Տիւյիւն էվինին սալասընտա իքի ալգատաշ :

—Պիլատէր նէ՞ եափալըմ շիմտի :

—Նէ՞ վար հայր օլա :

—Նէ օլաճադ իշխթմէեօրսըն ա-շաղտա նէլէր օլուեօր :

—Եօք ճանըմ , սէօյլէ Սլլահա սէն :

—Օղլանա պսակտան իլէրի սէք-սէն լիրա վերիլմէք իլիւն սէօզ վեր-միշլէր , նասըլ ըսայ պիր շէյէ իգթի-զա օլմուշ բարանըն իշինտէն իքիսինի ալմըշլար , վէ օ բարանըն եէրինէ գօ . եամատըգլարընտան , իքի լիրա էք-սիլմիշ տէիու գապուլ էթմէեօր :

—Էյ սօնրա :

—Սօնկրասը գըզընըլը ալմամ նէ եաբարսընըզ եաբընըզ տայաթտը :

—Էյ պիր եէրտէն իքի լիրա պու-լամատըլար մը :

—Ատամ բիլթիւն տիւյիւննիւլէրէ եալվարտըլար , Սլլահա շիւքիւր իքի լիրա տէյիլ շէյրէեիին պուլամատըլար , սէնին վար ըսա վէրտէ շու բաթըռ-տըեը քէսէլիմ :

—Պէնիմ տէ պիր իւշիլիմ վար ըտը եիկիրմի բարասընը ֆէս գալըպ-ճըսընա վէրտիմ , օն բարայըտա լուսթ-րիւ պօյաճըսընա . տօգսան բարա գալար . էկէր օնու իլէ օլուրսա իս-թէրսէն վէրէյիմ :

—Օնու սագլա տէ , պու կէճէ սա-պահլաըսաք եարըն համամտա պիր չըգմա էթ :

Պու կիպի լաֆլար տիւյիւննիւլէրին պէյինտէ վուգու պուլտուղը վագըլթ պիր եանտա իսէ բաբազ նշանաւը պաշլամը վէ օրթատա կէլին հանըմ-տան պաշգա առտոմ պուլուլնամադտա

իտի . աշաղտա կիւվէյի ազա եօք է-կէր իքի լիրամը վէրմէզ իսէնիզ իշթէ կիտէեօրըմ , տէյուպ գաբըտան տը-շարը ֆըրլանըպ կիթմէք արզուսինտէ իքէն , նասըլ ըսա օ էսնտտէ էվին սագասը սըրթընտա իքի գըրպա սու-օլտուղու հալտէ գաբուտան իշէրիկի-րէր , վէ սագա պու հալի կէօրիւպ իշէ մալիւմաթ քէսպ իթտիքտէն սօնկ-րա , եիւրէյինէ աղըր կիրուպ , կիւ-վէեիեէ սէօզ վէրիր իշ պու իքի լիրայը քէնտիսի վէրմէյէ , վէ անտէն սագա օտասընտան բարայը կէթիրիր քի , կիւվէյինին եիւրէյի օլուրտա եօքարը կէլինին եանընա վարըր :

Սօնկրա պու սագա եօգարըեա տալէթ էտէրլէր վէ նազէնիմ գըրպա սըրթընտա , սէտիրին քէօշէսինտէ օ-թուրթտուրուրար , ուզաթմաեալըմ սագաընն սայէսինտէ տիւյիւն կէրի գալմայուպ , պսակ օլուր պիթէր :

Ֆոգաթ տիւյիւն սահպլէրի շու-նու համագաթըլըգ էթմիշլէր քի , սա-գա տուրուր իքէն կնքահայրը պաշ-գասը օլմուշ : Վէ շիմտի իսէ սագա հէր էվէ կիրիպ չըգաղընտա , կէլին հանըմա հալթ էթմէ սայեէմտէ կէլին օլտուլն , կէլ շու էլիմի էօր տիմէքտէ իմիշ :

Ե.

ՈՒՃՈՒՋ ՊԱՅԱԼԸ

Պիզիմ էսնաֆ թագըմը հավա թէպ-տիլի էթմէք իւղրէ եազըլըպ կիթտիք-լէրինտէ , հէման եիւզտէ սէքսէնի Սարը եար եէնի մահալլէսինէ կիտէր-լէր . Պօյաճը քէօյիւնէ տաթի կիտէն օլուր իսէտէ ասըլ մահալը թէֆէրրիւճ եէնի մահալլէ տիր :

Իշպու գէօյէ կիտէնլէր թէքմիլ հալի վագթը եէրինտէ էսնաֆլար ի-սէտէ թասարրուֆճա բէք զիյատէ տըգգաթ էտէրլէր . մէսէլա ուճուզ օլտուլն տիլէ էթի սէպլէվաթը Ստան-պօլտան ալըպ եէնի մահալլէյէ տէկին եիւքլէնիպ կէօթիւրիւրլէր վէ եինէ թասարրուֆ օլմաք իւղրէ , վագթորտա ասլա մէվզիյէ օթուրմաղլար :

Էվէլի ագչամ իքի էսնաֆ աղալար , հէր էլլէրինտէ պիրէր իրի վէ տօլու թօրպա օլտուղու հալտէ , աղըպ աղը-զա եէնիմահալլէնին սօն վաթօրուլնա

եէթիշիպ , պաշ թարաֆընա կիտիպ օթուրաճաք եէր պուլամատըգլարըն-տան , պիրի տիկէրինէ տէտի :

—Պանա պաք ախպար կէլ պու ագչամ ալթմըշար բարայը կէօգտէն չըքարալըմտա գըշ թարաֆընտա կի-տէլիմ րահաթ օթուրալըմ :

—Պէն տահա մէրաս եէմէտիմ . շունտա Արնավուտ քէօյիւնէ գատար աեաքտա տուրաճաղըզ , օնտան սօն-րա վագթօր թէնհալաշըր :

—Էյի ամա թօրպալարը՞ նէրէյէ գօյմալը :

—Իշտէ շունտա գազանըն իւսթիւ-նէ գօրուզ :

—Իշինտէ էթ վար , սըճաքտան պօզուլուր :

—Ատամ սէնտէ նէ պու . . . պէ-նիմ թօրպատա տա վար , պիր շէյճիք օլմազ :

—Հայտէ պագալըմ . գարտաշ քէօյտէ հէր նէ ալսան աթէշ պահա-սընա էյ քեօր քէօրուլնտա զիյատէ բարա վէրմէնին նէ՞ եէրի վար , պուզ կիպի գըվըրճըք էթինի ալթը պուշու-ղա ալարմ :

—Քէօյտէ հէմ եէտիտէն աշաղը վէրմէզ , հէմտէ իստէտիղին եէրտէն քէսմէզ :

—Գարտաշ , պէն , թուզա վարըն-ճաեա գատար՝ Ստանպօլտան ալըր եօրուլմամ թաշըրմ :

—Էյ նէ տէրսին պիր թավու-վարսը՞ն մը :

—Եինէ պիր տէրսինէ պագալըմ էօյլէ՞ մի . . հայտէ պագալըմ :

—Գահվէճի պիզէ պիր թավու-կէթիր :

—Ալէստա . .

—Պիլէթ իլէն թավու բարասընա պիր պէշ օյնարըմ :

—Նասըլ իստէրսէն , բիլաֆտան տէօնէնին գաշըղը գըրըսըն . հա՛ . . իլքինտէն գալլ էտէլիմ քիւֆիւր օլ-մաեաճաք :

—Օնու սէն քէնտինէ սէօյլէ , հայ-տէ պագալըմ , աթ զարընը :

—Տուր գարտաշ , աթլը գօվալա-մաեօր , էվէլա պիրէր սիկար պիւքէ-լիմ :

—Պիրէր թանէտէ չագալը՞մ մը :

—Հայ , հայ , եէնիլէն տիւշիւնսիւն . . պագսանա գահվէճի պիզէ իքի մաստիքա կէթիր :

—Պաշ իւսթիւնէ . . հաճի աղա :

—Պէ գարտաշ չըրօգտան պաշգա պիր մէզէ եօգ մը :

—Պաշկա նէ մէզէ իսթէրսին . իւլիմօնը ինճէ ինճէ քէսիպ իւզէրինէ շէքէր էքիպ կէթիրէյիմ մի :

—Նէ կէթիրէրսէն կէթիր . . շունլարըտա տօլտուր պարէ :

Վէլ հասըլ պիզիմ աղալար մէվքի պահալը տըր տիյէ ուճուղճա պաշ թարաֆընտա օթուրուպ , վաբօր Եէնի մահալլէյէ վարընճաեա տէկին հէման օնպէշ ղուրուշ գատար , թաւիլա , պիլէթ վէ ըագը բարասը վէրտիքտէն սօնրա , թօրպալարընը եիւքէնիպ վաբօր իսկէլէսինէ չըգտըլար :

—Հաճի աղա , հայտէ Նիգօլիտէ պիրազ իլիշէլիմ տէ պիր շիշէ ըագը տա պէն իգրամ էտէեիմ :

—Ուզուն ուզատըեա օթուրամամ , աեաքտա պիր թէք իշէր սավուշուրըմ :

—Պէնտէ ղաթը չօք տուրմաեա ճաղըմ :

Պիզիմ իքի աղալար տօղրուճա տէ տիքիլէրի գաղինօեա կիրտիլէր :

—Պագսանա օղլում պիզէ պիր շիշէ ըագը պիրազտա մէզէ կէթիր :

—Շիշէ չօղա վարըր :

—Ատամ սէնտէ , տահա սաաթ եարըմ :

—Գարտաշ պիլմէսին պաշըմտա պիր պէլա վար քի . պիզիմքինին , թէյ . ղէսինին , կիւվէյիսինին , գարտաշըմ . երմըշ նէ իմիշ , ֆամիլեասըյա ալթը քիշի , պիր տյտան պէրի միսաֆիր կէլ . տի պիզէ հիշ պու գատար սայկըսըղ . լըք կէօրմէտիմ գարտաշ :

—Սէնտէ եօլունը պիլմէզ տէյիլսին եա , սուրաթը չէվիր , քէնտի պաշլա . ըննա կիտէրլէր :

—Թամամ , պիզիմ քի իլէ պէլա . եա կիրէյիմ , էօյլէմի . էվէլի ոսպահասոնք տահա պիտի կենան , տէտիմ տէյի , պաշըմա գըյամէթլէր գօբարտը , իմ էթրաֆսէն տէյի աշկիդ փուշ կըլլան կօր տէյօր . . պարէ ագրապա . սը օլսա , տընտըլըմըն տընտընը , էյիլիյէ :

—Աֆիյէթ օլսուն , կէլ շու շիշէյի տօլտուր :

—Չօք օլուր , ղաթը վաբօրտատա պէշ օն թէք չաքտըր :

—Ատամ սէնտէ պէն սէնին եէրին .

տէ օլսամ , շու միսաֆիրլէրէ ինատը . նա կէճ կիտէրիմ :

—էյի տէտին պէ , շու շիշէյի թա . ղէլէ :

Պէօլլէճէ պիզիմ հաճի աղա կիճէ . նին սաաթ իքիսինտէ , թօրպալարընը եիւքէնիպ աճամը պիր ատամըն վէ . լօսիքէթէ պինտիղի կիպի , սաղա սօլա եուվարլանարաք կիւճ հալ էվի պուլտու :

—Սա տօպրակները ձեռքէս առ :

—Բա ա'ս ինչ է , տօպրակին տա . կէն կարմիր ճուր մը կը վաղէ կօր :

—Տօմաթէս առի ան չըլլայ , մէյ մը տօպրակը պաց նայէ :

—Տօպրակին մէջը պաեաթ սօխ կայ :

—Իշտէ տօմաթէսը սօխին տակնէ :

—Բա վախ , վախ . պիլթիւն էգ . մուէր լմնցեր է . սա նայէ , հիմա տօպրակին լէքէն չը պիտի ելլայ :

—Տուած բարաս , եիւքէնիմիշ ըլլալ բերելս չը մտածեր կօր տէ . տօպրակին լէքէն տէրտ կընէ կօր :

—Միս պերի'ր , աս գիշեր կերա . կուրնիս քիշ է , չափուճախ քիւպաս . մը ընեմ :

—Մէկալ տօպրակին մէջնէ :

—Բա աս միսը ծանրըցեր է :

—Չորս օխա հարլուր քսանը հինգ տրէմ է . . . :

—Ծանրըցեր է կըսեմ նէ , հոտեր է :

—Հոտերէ' մի , չօք շէյ , : տա . հա աս իրիկուն առի խասապէն .

—Չահէր քիթս հոտ չառներ , նա' հոտվըտա նայէ :

—Բիլլֆ , վաբօրին խաղանին վրայ գրեր էի , տաքէն աւրուեր է . աճա էփի նէ հոտը կերթայ :

—Սանայէ , հոտած միսը էփէմտէ ղայէր միսաֆիրներուն առջին ըէզիլ ըլլամ :

—Գեղի բան մը ըսեմ , տուն ինչ կուզեսնէ ըրէ , ես պիտի պառկիմ տէ . յէրէք պիզիմ հաճի աղա , տար քէն . տինի եաթաղա աթտը :

Իմտի պու եօլտա իտարէի ուճուղատտ իտէն էսնաֆ աղալար իյիտէն պիլմէլի տիրլէր քի , ուճուղ պէլլէտիք . լէրի հէր վագըթ պահալը տըր :

ՅՏՈՒԵՐ

—Բարեւ էկէն աղա :

—Օ' Աստուծոյ բարին , հրամմե . ցէք նայինք ինչ կուղէք :

—Էֆէնտըմ սա սահաթը տի շինուի :

—Շատ աղէկ շինեմ , վաղը եկէք առէք :

—Է' քանի ղուրուշ տիտանք :

—Ճանըմ բան մը չէ , կուիւ չենք ընել :

—Քէրէմ արէ ուր ըսիմ , ատանկ բան չըլլիր . ինչ տի տանք նը արաշ . քէն ըոէ ուր մուխուֆ ըլլինք :

—Էֆէնտիմ ասօր խօլան կոտրած է . երկու օրէն անճախ կը լմնայ : էզիէթսիզ 25 ղրուշ պիտի տաս :

—Մօ . ատ խօլան ինչ ճիւլերըսէ ուր , 25 ղրուշ տիտամ , հրմայեկըս կերթամ հինգնոց մը կուտամ , մեծ ճինկէօղէ աղուօր խօլա մը կառնեմ ու քընցքէս աղուէօր կու շինիմ :

—Ճանըմ մինակ ասօր խօլան կոտրած չէ , նայէ զէմպէրէքնալ կոտրած է ան ալ պիտի շինուի . ճշմարիտ , պաշխա մէկը ըլլար 40 ղրուշէն վար չէի շինել :

—Մօ ատ փիւրէի չափ զէմպէրէ . կէն ինչ կըլլայ ուր . երէկ մեր թափ . լաքեար աղբօրը սնտուկին խօճաման զէմպէրէկը կոյրեցաւ նը երկուսնոցով շինել տուանք . ասի նասըլ ըլլայ նը ղրուշով մը շինել կուտամ վէ 5նոց մը կուտամ խօլան կառնեմ ու շունածիդ թուղպիսին կուշինիմ . մնացած 19 ղրուշին 12ը կուտամ մեր տղոցը երկու ֆէս կառնիմ երկիր կու խրկիմ մնացած 7նոց նալ մեր տղոցը փիսոյի կուտամ վէլի . էֆէնտին աղվէօր զէֆք մը կանին :

* * *

Անցեալները Պ. Ս. . . այցելութեան կերթայ իւր ազգականներէն Տիկին Թի , որ գրասեղանին առջեւ նստած , նամակ գրելու զբաղեալ էր :

—Ներեցէք Տիկին , մի գուցէ ձեր զբաղմանց արգելք լինիմ , կըսէ պա . ըննը ներս մտնելով :

—Ո'հ ընդհակառակը պարոն , կը . սէ Տիկինն ոտքի ելնելով . ձեր այցե . լութիւնն պատիւ կը համարիմ : Հը .

բամեցէք նստեցէք սա աթուին վրայ,
—Շնորհակալ եմ, Տիկին, հոգ-
նած չեմ:

—Ուրեմն քանի մը վայրկեան չը-
նորհեցէք ինձ, նամակս վերջացնելու
համար:

—Ինչպէս որ կուզէք, Տիկին:

—Շնորհակալ եմ պարոն:

Տիկին թ. իր նախկին տեղը նըս-
տելով գրելն կը շարունակէ, Մեր
պարոնը առանց ոտքի ձայն հանելու
գրասեղանին կը մօտենայ, որպէս թէ
անոր վրայ դրուած հայելոյն մէջ ին-
քզինքն դիտել ուզեր: Սակայն հեռա-
տես տիկինն կուհած էր ամեն ինչ.
ուստի փութաց իւր նամակն վերջա-
ցնել հետեւեալ խօսքերով. «բարեկա-
մուհիդ եմ, թէպէտեւ շատ գրելիք
ունէի, բայց առ այժմ կը յետաձգեմ
ղգուշանալով մեր ազգականներէ մի-
ոյն որ այս միջոցիս այցելութեան ե-
կած լինելով ինձ՝ ուսերուս վերայէն
բառ առ բառ կը կարգար գրածնե-
րը»:

—Բայց ո՛չ: ո՛չ, Տիկին չէի կար-
գար զայն... կը սխալիք Տիկին, ես
հայելոյն մէջ ինքզինքս կը դիտէի:

Ի զուր կը գոչէր Պ. Ս. . . և ետ
ետ կերթար նման այն տղուն որ վար-
ժապետին կուրանայ իւր գործած
յանցանքն և ծեծ ուտելէ կը փախչի:

Ատէմին պիւրի՝ սօգադտա պիւր զա-
թը տէօյմէք թէօհմէթիլէ մահքէմէ
հուզուրընա ըհզար օլունտուգտա րէ-
իս սօրար:

—Այ օղուլ, սէնին ղէնահաթըն
նէ՞ տիր:

Միւթթէհիմ, տէօյտիլիւ զաթըն
տաղ վէ սաչտան խալի օլան դափա-
սընը կէօսթէրէք:

—Էֆէնտիմ, պէնիմ ղէնահաթըմ
չազըլ թաշը գըրըճը տըր, ճէվա-
պընը վէրի:

—Ուսաա, կէլ շունտա պիւրէր թէք
չաքալըմ:

—Ատամ պրագ Ալլահը սէվերսէն
պէն եօգարտա իքէն չաքալըմ:

—Նէ՞ չաքալըմ:

—Նէ չաքալըմ, օպիր ազչամքի
կիպի մէհանէտէ րէզիլ օլուպ գօվու-
լահայըմըլը էվէլտէն չաքալըմ:

Իքի ծիւնիւն պիւր մէյնանէտէ գար-
չըպէ գարչը կէչիպ ղըտալարընը էօն-
լէրինէ ալտըլար. պիւրի գատէհինի
ալղընա պարապէր տօլտուրուպ: պիւր
եութումտա իչտի իսէտէ, պօղաղը
բէք ֆէնա եանըպ կէօզլէրի աօլուք-
լանար:

—Նէ օ արգատաշ, աղղընը պուր-
նունը էքչիթիթօրսուն:

—Իլք գատէհ տիր տէ, աճը ա-
ճը իչէրիմի պիւր եաքալը քի:

—Աճընըսա իչմէյի վէր, թաթըլը
չէրպէթ իչ:

—Թաթըլտա պուլ նէչէյի պուլա-
մաեօրուլ քի:

—Օ տէյիլ ամա պուլ սէնէ քէօյէ
չըքալընը՞լ մը:

—Փամիլեա պուլ կիւն կիթտի ա-
մա, պէն նէ վաքըլթ չըքաճաղըմը
պիլմէմ:

—Նէյէ՞:

—Չիւնքի ճէպտէ պիւր չէյրէք վար,
սայքի պիւր բաքէթ թիւթիւն իլէ պի-
լէթէ վէրտիք կիթտիք սօնրա նէ իլէ
տէօնմէլի:

ՖՈԹՕԿՐԱՖ

ԳԱՐԱԳԱՅԵԱՆ ՊԻԱՏԵՐԻԵՐ

ԳՈՒԼԷ ԳԱԲՈՒ ՆՕ. 677

Միւշթէրիլէրիմիղի մէմուլն գըլմագ,
էսկիտէն պէրու մէսլէքիմիլ օլտուղու ամ-
մէնի մալիմիւ տիր: Պու տէֆա Նվրօբա-
նըն էն մէշուր ֆապրիգալարընտան ճէլլ
տէրէք, աթըլլէմիզի տօնաթմըշ օլտու-
ղումուղտան, միւրաճաթ իտէճէք միւշ-
թէրիլէր հէր հալտէ մէմուլն գալաճաղար
տըր: Գաբաը հալտաա պիլէ րէսիմ չէքի-
լի: Չօճուգլար վէ չօգ տուրմաղա թէհամ-
միւլիւ օլմալտիւր իչին, էն սօն իւսիւլտէ
(էնսթաթիտէն) եանի միւշթէրիլի եօրմագ-
սըլըն րէսիմլէր չէքիլի: Պունտան մատա
ֆօթօկրաֆ իչիւն էն մէշուր ֆապրիգա-
լարտան հէր ճինս մաքինա վէ լէվաղիմաթ
վէ էճգա կէթիլթտիլիւպ, էհվէն ֆիյաթ-
լէ սաթըլուր:

Միւրաճաթ իտէնլէրէ մէճճանէն տէրս
վէրիլուպ, մէրաղըլտը իչիւն 180 ղըուչա
գատար մաքինալար ֆիլոսթ օլունուր:

ՖՐԱՆՍԱՅԱ ՇԱՆԹԱԹԵՆՏԵՐԻ ՃԻՆԱԵԼԻ

(223 Ինճի Նիսիտէն պաշտէ)

Ճինաեթին իրթէսի կիւնիւ Հօ-
եօսուն մահպուպէսի մատմաղէլ Ֆիկ
վալանսէնտէ պուլունտուղու հալտէ
քէնտիսինին եանընա Լուի Պարօն նա-
մընտա պիւրիսի կէլմիշ իսէ տէ, պու
ատէմ պիղղաթ Հօեօս օլուպ մագթու-
լուն իսմինի ալմըշ տըր:

Հօեօս Պարօն իսմինի ալաղըլ հալ-
տէ վալանսէնտէ պիւր օթէլին խտմէ-
թինէ կիլտիկինտէն, պու խըտմէթտէ
օլտուղու հալտէ թէվգըֆ օլունմուշ
տուր:

Հօեօս պաղը րօմանլարտա հիք-
եաեթ օլունան ճինաեթիլէրէ մուգայ-
եէս պուլունան ճինաեթիլ ֆէվգէլա-
տէ իլէ իթհամ օլունմուշ տուր: Շէօյ-
լէքի:

Լուի Պարօն նամ քիմէսնէ Հօեօսուն
էլպիսէսի վէ էվրագը իւզէրիստէ պու-
լունտուղու հալտէ գաթլ օլունմուշ
տուր:

Հօեօս պէրհաեթ օլտուղու հալ-
տէ, Լուի Պարօն իսմինի ալապ անըն
էլպիսէսինի կիլմիշ տիր:

Հաեթ սիկուրթաա մատտէսին-
տէ պիւնիւք պիւր տէսիսէ վէ սաթթէ-
քեարըլք թէրթիպ օլունմուշ տուր:

Հօեօսուն մահպուպէսիլէ էվլատը
թապիլէսինին սիկուրթա գումբան-
եալարընտան 200 պին ֆրանգ ալմա-
լարը իչին Հօեօսուն վէֆաթ իթմէսի
վէ հէմտէ գաղաէն վէֆաթ իթմէսի
լաղըմ կէլէճէկինտէն, մէրգումուն
ղայպ օլարագ քէնտի նամ վէ էլպիսէ-
սիլլէ պաշգա պիւր ատէմին վէֆաթ ի-
տիպ, քէնտիսինին տաթի մագթու-
լուն չէօհրէթ վէ գըեաֆէթինտէ պու-
լունմաա, վէ բօլիսին իղֆալ օլունա-
րագ, Հօեօսուն ճէսէտի պուլունտու-
ղունա տայիր ժուրնալ թանգիմ վէ հէ-
լաքընը րէսմէն թաստիգ իթմէսի իգ-
թիգա իթմիշ տիր:

Ճինաեթին բլանը ֆէվգէլատէ
տէսիսէքեարըլգա թանգիմ վէ էմալի
նատիր սաթթէքեարըլգա իճրա օլուն-
մուշ տուր:

Հօեօս, մէրգում Լուի Պարօն նամ
ֆագըրը Պէլճիգատան պէրապէր կէ-
թիլիպ քէնտիսինէ կիւզէլ պիւր խըտ-
մէթ պուլաճաղընը պէնանլէ պիչարէի

իզֆալ վէ ճինաեթինին իճրասընա վասըթա իթմիշ տիր : Պարոն պիքէս օլուպ , Ֆրանսատա քէնտիսինի թա- նընան տախի պուլունմատըղընտան , քէնտիսինի սօրուպ սիւալ իտէն օլմա- եաճաղընտան , ճինաեթտէն պիր դաշ հաֆթա էվվէլ Հօեօս քէնտի էլպիսէ- սինտէն պիր դաթընը Պարօնա հէտիեէ իթմիշ , վէ բալթօնուն ճէպինտէ սագ- լանմագ իւզրէ գըսա սաբլը պիր պալ- թա թէտարիք իտէրէք , քէսկին օլ- մասը իչին պիլէթմիշ տիր :

Ճինաեթտէն օօնրա Վալանսէնտէ արթըգ րահաթ իգամէթ իտէճէկինի զանն իլէ , Լուի Պարօնուն պաղը էշ- եասընը տօսթլարընա վէրմիշ տիր :

Ճինաեթին սուրէթի իճրասընա կէլինճէ , նոյեմբերին Ձինճի ագչամը Հօեօս , Շըմալ չըմէնտըֆէր գաթա- ըըյա Բարիստէն հարաքէթ իթմիշ վէ քէնտիսինին իսպարըյա Պարոն տա- խի Բամպույեթտէն հարաքէթ իտիպ պիր խըտմէթ պուլմագ արզուսիլէ Հօեօս իլէ Շանթիյեի սթասիօնունտա պիրլէշմիշ վէ Հօեօս մէրգուճու օ ճի- վարտա պուլունան չիֆթիլիքլէրտէն պիրինէ կէօթիլմէք պէհանէսիլէ եօ- լա չըգարըպ , զիքր օլունան քէօրիւ- նիւն ճիվարընտա քէնտիսինի էօլտիւր- միւշ տիր :

Իքի իւշ կիւն էվվէլ Հօեօսուն օ- ըալարտա տօլաշտըղը կէօրիլմիւշ օլ- տուղունտան , ճինաեթ մահէլինի թէրթիպ իթտիկի անլաշըմըշ տըր : Պինապէրին Հօեօս , մէրգուճու պաղ- թէթէն պալթա իլէ վուրուպ էօլտիւր- տիւքտէն սօղրա , գաթարըն ալթըն- տա գալաղընը զանն իթտիլմէք իւզ- ըէ , քէնտիսին քեաղըտարընը անըն ճէպինէ դօեուպ , անըն քեաղըտա- ըընը տա քէնտիսի ալարագ ճէսէտինի խաթթըն իւզէրինտէ պրագմըշ տըր :

Հօեօսուն ֆօթօկրաֆ րէսմի պու- յուլունմասա վէ սիկուրթա գումբան- եալարընա էօմրիւնիւ սիկուրթաեա գօյտուղու իսպար օլունուպ , պիր ճի- հէթ չիւպհէ իտիլմէսէ վէ թահգը- գաթ օլ վէճէ իլէ իճրա օլունմասա , Հօեօսուն բէնչէյի զատրինէ տիւշմիւշ օլան պիշարէ Պարօնուն նամընը ալտը- ղը հալտէ , մագթուղ զանն օլունարագ տէֆն իտիլմէսինէ բէք չօգ իհթիմալ վար իմիշ :

Պու սուրէթլէ Հօեօսուն մահպու-

պէսի քէնտիսիլէ չօճուղարընըն նա- մընա սիկուրթա գումբանեալարընտան 200 պին ֆրանգ ալաճաղընտան , Լուի Պարոն նամընը ալմըշ օլան Հօեօս տա- խի պուլնար իլէ պէրապէր Պէլճիգա վէ եախօտ Ամէրիգաեա ֆիրար իտէ- ճէքլէր իմիշ :

Հօեօս՝ քէնտիսինին ալէյհինտէ է- մարաթը գալիեէ պուլունտուղու հալ- տէ , հիյնի իսթինթագընտա քիւլիէն ինքեարտա իսրար իթմիշ տիր : Գէն- տիսինին շէյթանէթինէ նէղարէն , սա- պըգալը օլմասը մէմուլ օլտուղունտան պաշգա ճինաեթթլէրէտէ ճիւրէթ ի- տիպ իթմէտիկի շայեանը թէտգիգ կէօրիլիւեօր : Մուհաքէմէ հէնուզ խիթամ պուլմամըշ տըր :

ՊԱՆՈՆ ԳՈՋԱԼԱՐԸ

Կէչէն հաֆթա , Լոնտրատա Բա- լէն նամ մահէլտէ պիր պալօն գաղա- սը վուղու պուլմուշ տուր : Շէօյլէ քի Ամէրիգալը բրօֆէսէօրլէրտէն Ուիլեմ Նամ զաթ՝ պիր ալէթի սուղութիյեէ (բարաշիւթ) իլէ միւճէհէզ վէ Երճագ հալա վասըթասըյա շիւրիւմիշ պիր պալօն իլէ սուղու իտէճէկինի իլան իթմիշ տիր : Պալօն էէվվէլ էմիրտէ , թապիլի պիր սուրէթտէ պէր հալա օլմագտա տըր կիպի կէօրիւնմիւշ ի- սէ տէ , պիր մուպիէն եիւքսէքլիկէ չըգտըղընտա , սէյրիճիլէր պալօնճու- նըն՝ բարաշիւթի պալօնըն ալթընտան սալը վէրմէք իւզրէ ուղընաշմագաա օլտուղունու , վէ պուլուլթար արասը- նա վասըլ օլտուղտա , բրօֆէսէօր Ու- իլեմըն էլլէրիլէ պալօնտան ասըմըշ պուլունտուղունու միւշահէտէ իթմիշ- լէր տիր : Պու սըրատա , պիր հէեէ- ճանը աղիմ սէյրիճիլէրի իսթիլա իթ- միշ տիր : Ճէոուր պալօնճու , պիւ- թիւն գուլվէթինի պիլէկինէ վիրէրէք պու վագիեթի միւհիլիքտէ մուհա- ֆաղաի նէֆս իթմէկէ մուվաֆֆագ օլմուշ տուր : Վէհասըլ պալօն՝ տէ- ըունինտէքի հէվանըն սօղումասըյա էնմէեէ պաշամըշ , վէ թագրիպա տէօթ միլ գաթը մէսաֆէ իթտիքտէն սօնրա , բարաշիւթ՝ պալօնճու իլէ պէրապէր Հօրնսէյ նամ մահէլտէ պիր միրի պինասը իւզէրինէ տիւշմիւշ տիր : Պալօնու մէղքիւրուն՝ իւզէրինէ տիւշ- տիւլիւ պինա 12 մէթրօ եիւքսէք-

լիքտէ պուլունմուշ իսէ տէ . Ուիլեմ զէմին իւզէրինէ էնմէկէ մուվաֆֆագ օլմուշ , վէ էսնալի սէյեահաթընտա եալընըգ գօլու խաֆիֆ սուրէթտէ ճէ- ըիհատար օլմուշ տուր :

ՏԻՇ ԹԱՊԻՊԻ

ԺՕԶԵՖ ՆԱԼԲԱՍ

Տիշ թապիպլէրինին էն մահիրի օլուպ , քէնտիսինէ միւրաճաաթ իտէն- լէրի ազ վագըթ զարֆընտա չիֆաթէ- զիր իթմէքլէ պիհագգըն խօշնուտ իթ- միշ օլան ժօզէֆ Նալբաս էֆ . Սիրքէ- ճիտէ Թրամիլայ ճատտէսինտէ Տույու- նու Ումուլիյէ իտարէսի գարընընտա 8 նումէրօլը մահալը մախսուստա պու- լունմագտա տըր :

Թապիպը մուճաիլէյհ զայէթ մա- հիրանէ պիր սուրէթտէ իմալ էյլէտի- կի տիշլէրի էհվէն ֆիյալթա ֆիրուլթ իթտիկի կիպի , միւշթէրիլէրինի քէ- մալը հիւրմէթ վէ նէգաքէթլէ գապուլ վէ տիշ խասթալըղարընը հիւսնիլ թէ- տալի իտէրէք , ճիւլէնին մէմուլնի- յէթինի գաղանմագտա տըր :

ԹԱՅԹԱՊԻԹԻ ԻԼԱՃԸ

Թահթա գուրուլարը պուլունան ա- ըալըքլարա իշպու իլաճտան սիւրիւլ- տիւկիւնտէ , պուլունան թէքմիլ թահ- թա գուրուլարը քեամիլէն մահվ օլուր : Սաթըլըր Պահչէ գարըսընտա Գիւ- չիւքեան պիրատէրլէրին էճգախանէ- սինտէ , Պէօյիւքտէրէտէ վէ Սարընար էճգախանէլէրինտէ , գուլթուսը 5 զրշ :

Ո. Զ. Դ.

Հաւատք , Յոյս , Եէր անուն բա- ըոյալից թատրերգուլթիւնը կազմեալ կը վաճառի ամեն Հայ գրավաճառաց քով , գինն է 3 դահեկան :

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՑԵՏՈՄՍ

Լաւագոյն քառթօնի վրայ ան- մէն լեզուաւ կը պատրաստու- ի գին 100 հատը 10 դհեկ- պէտք ունեցողները պէտք է գիմեն Գ. Պաղտատլեան տը- պարան Յակոբեան խան :

Թիւ 13 Կ. Պոլիս :

ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ՅԻՔԻՆ — Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

Հանգիսիս տպարանէն ի լոյս ընծայուեցաւ Մեծ. Մ. Մամուրեան էֆէնտիի սոյն նոր և բազմապատկեր ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ, մաքուր տպագրութեամբ և գեղեցիկ կտգով:

Փոքր մանուկները, որք քերականը աշտոտելէ յետոյ չունենին իրենց կարողութեան յարմար ընթերցանութեան գիրք մը, ահաասիկ սոյն պատկերազարդ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ պիտի ունենան այսուհետև, որով մէջ պիտի գտնեն փոքրիկ պատմութիւններ, ոտանաւորներ, հանելուկներ, պիտանի գիտելիքներ, որք գեղեցիկ կերպով դասակարգուած են աստիճանաբար:

Կը յանձնարարենք Մեծ. դաստոռաց, սոյն ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ, որով պակասը բաւական ժամանակէ ի վեր զգալի եղած էր և զոր կը լեցնէ բազմազմուտ ուսուցիչն: Կեդրոնատեղին է հանգիսիս տպարանն, և կը գտնուի ամեն Հայ գրավաճառաց քով: Գինն է 2 զրշ. Շատ գնողներու գոաց ուցիչ զեղշ և լինի:

ՃԱՇԱՐԱՆ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ

Պատիւ ունիմք ծանուցանել մեր բազմաթիւ յաճախորդաց և Արգոյ հասարակութեան թէ շատերու ստիպմանց և փափաքանացը համաձայն, այս անգամ, մեր ի Ղալաթիա վոյվոտաի դիմացը, արդէն ունեցած ճաշարանէն զատ, վերոյիշեալ անուամբ ուրիշ ճաշարան մը եւս հաստատած եմք Ղալաթիոյ մաքսատան գէմ,

Իէօյէ օղլու խանին տակ, թիւ 69:

Իրենց այցելութեամբը զմեզ պատուել բարեհաճող ազնիւ յաճախորդք, կերակրոց ընտրութեան, մաքրութեան և գնոց աժնութեան նկատմամբ մեր տարած հոգն ու խնամքը տեսնելով և գնահատելով խիստ գոհ ըլլալնին աներկբայելի է:

ՏԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ն Շ Ա Ն Պ Է Ր Պ Է Ռ Ե Ա Ն

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Մ. Չ Ա Մ Ի

Այս նշանաւոր ատամնաբոյժն, որ ասկէ առաջ Այամուրջի Պօլսոյ կոյմը, Քիւչիւքեան դեղարանին վրայ իւր արհեստը ի դորձ դնելով մեծ համբաւ և յաջողակութիւն ստացած էր, տեղի ունեցած հրդեհին պատճառաւ իւր գործատունը փոխադրած է այժմ Բերա, մեծ փողոց, Պօմարշէի կից թիւ 1 տանը, ուր ըստ առաջնոյն պատրաստ է իրեն դիմող յաճախորդներն դարձանել ու գահացնել ըստ ամենայնի:

Յաճախորդաց հանգստութեան համար մասնաւոր սենեակներ կահաւորած և արհեստին վերաբերեալ նոր գործիներ յատկապէս բերել տալով, իւր գործատունը նախկինէն աւելի ճոխ և կատարելագործեալ գիրքի մը վերածած է:

Օ Գ Ր Ո Ւ Ա Ս Ա Ն

ԿԱԼԱԹԱ ԵՒԻՔՍԷՔ ԳԱԼՏԵՐԸՄՏԱ ՎՈՅՎՈՏԱ ԳԱՐՅԸՍԸ ՆՕ. 94

ԹԵԼԵԿՐԱՖ

Պուքէրրէ Էվրօբատան պիղէ կէլէն սօն մօտա էսպապլար իչին եիւղտէ 40 էքսիեինէ սաթըլմագ իւղրէ սըբըշ օլունմուշ տուր:

ՖԻԵԱԹԼԱՐ

Բէտէնթի քօսթիւմ ֆասօնէ	Ֆրանք	50	Բարթէսիւ շայաք վէ տիւզ Բէնկ ֆրանք	3
Պօնթուր քօսթիւմ ֆասօնէ	»	46	Բանթալօն չըզիւլը	10
Պօնթուր քօսթիւմ Բէնկի ճըզիւլը	»	32	Քօսթիւմ տիւզ Բէնկ կիւմիւշիւ	35
Քօսթիւմ չըզիւլը շայաք	»	25	վէ թիւթիւն Բէնկի	»
Քօսթիւմ շայաք տիւզ լաճիվէրտ վէ սիեան	»	30	Բանթալօն չիֆթ չըզիւլը	15
			Եէլէկօթիքէ	»

